

**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ГЕРОЇВ КРУТ ПРИВАТНОГО
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо забезпечення самостійної роботи студентів
з дисципліни
«ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ»
(для магістрів)

Чернігів - 2020

Підготовлено професором кафедри управління персоналом, економіки праці та публічного управління Непомнящим О.М.

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом, економіки праці та публічного управління(протокол №1 від 27 серпня 2020 р.)

Схвалено Вченою радою Чернігівського інституту МАУП (протокол № 2 від 30 вересня 2020 р.)

Непомнящий О.М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Теорія та історія публічного управління та адміністрування» (для магістрів). — Чернігів: ЧІ МАУП, 2020. – 19 с.

Навчально-методична розробка містить пояснювальну записку, тематичний план вивчення дисципліни «Теорія та історія публічного управління та адміністрування», методичні вказівки для самостійного вивчення кожної теми, контрольні запитання, теми рефератів, питання для самоконтролю, список рекомендованої літератури.

©Чернігівський інститут імені Героїв Крут
Міжрегіональної Академії
управління персоналом (МАУП), 2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Теорія та історія публічного управління та адміністрування» зорієнтована на формування комунікативної та управлінської компетентностей студентів, розвиток організаційної культури, накопичення спеціального досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця.

Однією з основних форм вивчення дисципліни «Теорія та історія публічного управління та адміністрування» є самостійна робота студентів.

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, істотним чинником у формуванні вміння навчатися, активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, основним засобом опанування навчального матеріалу в позааудиторний час.

Мета самостійної роботи студентів – сприяти засвоєнню у повному обсязі навчальної програми дисципліни «Теорія та історія публічного управління та адміністрування» та формуванню вміння самостійно працювати, що є важливою освітньою та професійною якістю, сутність якої полягає у систематизації, плануванні та контролі власної діяльності.

Завдання самостійної роботи студентів – засвоїти певні знання, уміння, навички, закріпити та систематизувати здобуті знання, навчитися застосовувати їх при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявити прогалини у системі знань з предмету «Теорія та історія публічного управління та адміністрування».

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни «Теорія та історія публічного управління та адміністрування» визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійна робота студентів забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Теорія

та історія публічного управління та адміністрування»: навчальними та методичними посібниками, методичними матеріалами для самостійної роботи студентів, конспектом лекцій, періодичними виданнями тощо.

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Теорія та історія публічного управління та адміністрування» організовується з дотриманням низки вимог:

- надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи;
- забезпечення можливості творчого підходу у виконанні роботи, не обмежуючи освітній процес виконанням стандартних завдань;
- підтримка у процесі виконання самостійної роботи постійного взаємозв'язку між викладачем та студентами.

Студенти, які розпочинають вивчати дисципліну «Теорія та історія публічного управління та адміністрування», мають інформуватися викладачем щодо організації самостійної роботи, її форм та видів, термінів виконання, форм контролю та звітності, кількості балів за виконання завдань.

Перелік завдань для самостійної роботи, форми її організації та звітності, термін виконання та кількість отриманих балів за виконані завдання визначаються викладачем кафедри при розробці робочої навчальної програми дисципліни (розділу «Самостійна робота студентів»).

Організація та контроль процесу та змісту самостійної роботи та її результатів здійснюються викладачами кафедри.

Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, фіксуються викладачами та доводяться до відома студентів.

1.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ»

№ з/п	Назва змістовної теми
Змістовий модуль I. <i>Теорія та історія публічного управління та адміністрування як наука і область діяльності</i>	
Тема 1.	Умови виникнення і значення публічного управління та адміністрування
Тема 2.	Теоретичні засади публічного управління та адміністрування
Тема 3.	Публічне управління та адміністрування в контексті державотворення
Тема 4.	Ефективність і результативність публічного управління та адміністрування
Тема 5.	Публічне управління та адміністрування у стародавні часи та середньовіччі
Тема 6.	Публічне управління та адміністрування у сучасному світі
Змістовий модуль II. <i>Історія публічного управління та адміністрування в Україні</i>	
Тема 7.	Публічне управління та адміністрування княжої доби (IX-XIII століття)
Тема 8.	Публічне управління та адміністрування в Україні у складі Литви та Польщі (XIV-XVI століття) та у період козацько-гетьманської держави.
Тема 9.	Публічне управління та адміністрування в другій половині XIX - кінці XX століття в Україні
Тема 10.	Сучасна модель публічного управління та адміністрування
	Всього годин: 120

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійного вивчення кожної теми

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теорія та історія публічного управління та адміністрування як наука і область діяльності

Тема 1. Умови виникнення і значення публічного управління та адміністрування

Поняття публічного менеджменту, управління як сфери людської діяльності. Соціально-економічні, культурно-історичні, техніко-технологічні умови виникнення і розвитку публічного управління та адміністрування. Періодизація управління. Структура поняття публічне управління та адміністрування. Співвідношення державного управління, місцевого самоврядування, публічного адміністрування. Поняття професійної публічної служби. Спеціалізація в галузі публічної служби.

Мета курсу. Предмет, об'єкт курсу.

Виконайте завдання до теми 1.

1. Розкрийте суть понять публічне управління та публічне адміністрування.
2. Назвіть характерні риси публічного управління та адміністрування.
3. Охарактеризуйте об'єкти та суб'єкти публічного управління та адміністрування.

Література: [2;5;6]

Тема 2. Теоретичні засади публічного управління та адміністрування

Поняття влади. Способи реалізації влади. Законодавча, виконавча, судова влада. Публічне управління та адміністрування в системі соціального управління. Поняття системи публічного управління та адміністрування. Суб'єкти управління. Механізми, технології, функції, принципи, закони і закономірності публічного управління та адміністрування.

Методи та методологія публічного управління та адміністрування. Економічні, адміністративні методи. Психологічні аспекти публічного управління та адміністрування.

Виконайте завдання до теми 2.

1. Охарактеризуйте методи публічного управління і адміністрування.
2. Проаналізуйте закони публічного управління і адміністрування.
3. Назвіть функції і принципи публічного управління і адміністрування

Література:[2; 5;6]

Тема 3. Публічне управління та адміністрування в контексті державотворення

Функції держави у формуванні системи публічного управління та адміністрування. Вплив цінностей на формування засад публічного управління та адміністрування. Публічне управління етапу трансформації соціально-економічної системи в Україні та країнах Східної Європи. Поняття політики. Політика і публічне управління та адміністрування. Державний устрій і зміст публічного управління та адміністрування. Публічна влада як соціальний і політичний феномен. Відповідальність публічного службовця(політична, соціальна, юридична).

Виконайте завдання до теми 3.

1. Назвіть функції держави при формуванні системи публічного управління та адміністрування.
2. Охарактеризуйте вплив політики на публічне управління та адміністрування.
3. Проаналізуйте цінності, які впливають на якість публічного управління та адміністрування.

Література:[2; 5;6]

Тема 4. Ефективність і результативність публічного управління та адміністрування

Поняття ефективності і результативності в публічному управлінні та адмініструванні. Підхід до оцінки ефективності. Соціальний і економічний ефект в публічному управлінні та адмініструванні. Якість в управлінні. Якісні і кількісні показники оцінки діяльності органів публічної адміністрації. Шляхи підвищення ефективності функціонування публічних організацій. Зв'язки з громадськістю, зворотні зв'язки в системі публічного управління. Роль інститутів громадянського суспільства в оцінці і підвищенні якості управління.

Виконайте завдання до теми 4.

1. Дайте оцінку ефективності публічного адміністрування.
2. Розкрийте суть проблеми підвищення результативності й ефективності публічного управління та адміністрування.
3. В чому суть економічної оцінки ефективності функціонування органів публічного адміністрування.

Література: [2; 4; 5; 6].

Тема 5. Публічне управління та адміністрування у стародавні часи та середньовіччі

Стародавня Індія і Єгипет. Кодекс царя Хаммурапі. Стародавній Китай. Конфуціанство. Даосизм. Стародавня Греція. Міста-поліси. Погляди античних філософів на управління державою. Стародавній Рим. Римська республіка. Державність у середньовічній Європі. Магдебурзьке право та органи місцевого самоврядування. Еволюція систем публічного адміністрування у Західноєвропейських країнах.

Виконайте завдання до теми 5.

1. Платон і Аристотель про суть і функції управління та адміністрування.
2. Розкрийте значення Магдебурзького права для побудови системи управління та адміністрування.
3. Назвіть етапи еволюції європейської системи управління та адміністрування

Література: [6; 9; 14]

Тема 6. Публічне управління та адміністрування у сучасному світі

Криза публічного управління ХХ-ХХІ століть. Моделі модернізації публічної служби. Публічна служба в ЄС. Управлінська етика. Етика публічного службовця. Цінності в управлінні. Європейська та американська моделі управління. Демократизація управління. Вплив міжнародної інтеграції та глобалізації на процеси публічного управління.

Виконайте завдання до теми 6.

1. Охарактеризуйте моделі модернізації публічної служби.
2. В чому полягає вплив міжнародної інтеграції та глобалізації на процеси публічного управління та адміністрування.
3. Проаналізуйте роль і значення Публічної служби в ЄС.

Література:[6; 9;20]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Історія публічного управління та адміністрування в Україні

Тема 7. Публічне управління та адміністрування княжої доби (IX-ХІІІ століття)

Публічна влада Київської Русі. Ієрархії княжої служби. Десятинна система управління. Слово про закон і благодать. Руська правда. Повчання дітям Володимира Мономаха. Структура органів публічного управління Галицько-волинського князівства. Протистояння князя і бояр. Двірсько-вотчинний принцип управління.

Виконайте завдання до теми 7.

1. Проаналізуйте головні давньоруські писемні джерела стосовно управління державою.
2. В чому суть Двірсько-вотчинного принципу управління.
3. Охарактеризуйте структуру органів публічного управління Галицько-волинського князівства.

Література:[6; 8;9]

Тема 8. Публічне управління та адміністрування в Україні у складі Литви та Польщі (XIV-XVI століття) та у період козацько-гетьманської держави.

Структура державної влади Великого князівства Литовського. Структура влади Речі Посполитої. Ієрархія влади і принципи формування державного апарату. Місцеві органи публічного управління на українських землях у складі Речі Посполитої. Магдебурзьке право в Україні. Муніципальна служба. Політичний устрій Запорізької Січі. Звичаєвий характер козацького управління. Ієрархія посад. Принцип виборності, ротації, підзвітності, Політична структура Гетьманської держави. Три рівня державної влади та публічного управління. Політико-правові засади державної служби козацької доби. Конституція Пилипа Орлика.

Виконайте завдання до теми 8.

1. Порівняйте структури державної влади Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.
2. В чому суть звичаєвого характеру козацького управління.
3. Головні принципи управління згідно Конституції Пилипа Орлика.

Література:[6; 8;22]

Тема 9. Публічне управління та адміністрування в другій половині XIX - кінці XX століття в Україні

Ліквідація Гетьманства і реорганізація публічного управління. Створення органів самоврядування (земств) після відміни кріпацтва. Українські імперії у складі Російської імперії. Адміністративно-територіальний устрій земель у складі Австро-Угорської імперії. Адміністративна реформа Цисаря Йосипа II. Утворення і принципи політичної організації Центральної Ради. Особливості організації публічного управління на місцевому рівні. Інститут державної служби Української держави. Директорія УНР. Західно-Українська Народна Республіка. Українська Національна Рада. Органи місцевого самоврядування.

Радянська система управління. Партийна номенклатура. Криза командно-адміністративної системи управління.

Виконайте завдання до теми 9.

1. Суть і значення для України адміністративної реформи імператора Йосипа II.
2. Охарактеризуйте партократію як ключову систему управління в СРСР.
3. Проаналізуйте принципи політичної організації Центральної Ради.

Література: [6; 9; 14]

Тема 10. Сучасна модель публічного управління та адміністрування

Проголошення незалежності і формування інституційних засад публічного управління в Україні. Організація взаємодії публічного управління і політичних партій. Зв'язки з громадськістю в публічному управлінні. Закон України «Про державну службу». Децентралізація влади. Об'єднані територіальні громади. Реформа системи державного управління і адаптація до вимог ЄС.

Виконайте завдання до теми 10.

1. Назвіть етапи формування інституційних засад публічного управління в Україні.
2. В чому полягає суть реформи системи державного управління в Україні.
3. Децентралізація влади і демократизація публічного управління..

Література: [6; 8; 9]

3. ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота є формою самостійної роботи студента, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з відповідної дисципліни.

Тему курсової роботи студент обирає самостійно з зазначеної тематики. Структура і зміст теми курсової роботи визначаються програмою курсу та методичними рекомендаціями МАУП до написання курсових робіт, що зумовлює наступну послідовність роботи:

- вибір теми, що містить теоретичне завдання;

- ознайомлення з рекомендованою літературою;
- написання та оформлення роботи.

При написанні роботи та її оформленні варто керуватися такими вимогами:

- обґрунтування актуальності обраної теми;
- опрацювання відповідної літератури;
- наявність списку використаної літератури.

У теоретичних питаннях цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаної літератури. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати у тексті роботи у квадратних дужках, наприклад [17, с. 24], 17 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 24 – сторінка із вказаного джерела.

Курсова робота має складатися із вступу (актуальність проблеми, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи – до 40 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2,5 см, ліве – 3 см, праве – 1,5 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою до курсової роботи є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

В кінці роботи студент ставить підпис та дату закінчення виконання роботи.

5. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Публічне управління та адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.
2. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.
3. Публічне адміністрування в контексті неокласичної теорії.
4. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство.
5. Публічна сфера і публічна політика.
6. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу

цінностей та відносин.

7. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
8. Політична влада в Україні: риси та особливості.
9. Форми державного правління та державного устрою.
10. Лобізм у політиці.
11. Місцеве самоврядування – демократична основа управління в державі.
12. Європейська Хартія та основні принципи місцевого самоврядування.
13. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування.
14. Управління як визначальна функція адміністрування.
15. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень.
16. Цінності та цілі суспільства і держави.
17. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.
18. Проблеми вибору найкращої форми правління.
19. Стиль публічного адміністрування.
20. Політизація вищого чиновництва.
21. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.
22. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування.
23. Основні види соціальної допомоги держави.
24. Принципи оцінки ефективності реалізації соціальної політики.
25. Напрями державного регулювання економікою.
26. Антимонопольна діяльність. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції.
27. Управління в релігійних об'єднаннях.
28. Правопорушення та відповідальність.
29. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.
30. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності.

6. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Специфіка роботи сучасного публічного управління та фіксація результатів діяльності.
2. Професійні обов'язки державного службовця щодо ведення документації.
3. Основи теорії та історії державного будівництва в Україні.
4. Відновлення української державності у 1991 р., її легітимність та міжнародне визнання.
5. Поняття публічного управління та адміністрування і його головні ознаки.
6. Демократичні та авторитарні держави: порівняльний аналіз.
7. Сучасні теорії походження держави.
8. Особливості історичного розвитку України щодо умов розбудови власної держави.
9. Козацька державність як яскравий прояв здатності українського народу до власної державної самоорганізації.
10. Історична обумовленість набуття Україною державної самостійності на початку 90-х років.
11. Сучасна українська держава с точки зору історичного досвіду боротьби за суверенітет.
12. Територіальна організація влади в Україні та її моделі.
13. Територіальна організація влади як система.
14. Адміністративно- територіальний устрій України.
15. Централізація та децентралізація територіальної організації влади.
16. Регіональне управління та місцеве самоврядування в територіальній організації влади.
17. Правовий статус та компетенція місцевих державних адміністрацій.
18. Відносини місцевих держадміністрацій з іншими органами влади, місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами, організаціями.
19. Муніципальна реформа в Україні та її зв'язок з адміністративною реформою.
20. Принципи та методи публічного управління.
21. Стратегічне планування у системі публічного управління.

22. Система управління комунальною власністю.
23. Повноваження місцевих рад у сфері фінансів.
24. Публічне адміністрування: європейський досвід.
25. Методи бюджетного регулювання доходів місцевого самоврядування.
26. Міжнародні правові стандарти щодо територіальної організації влади.
27. Всесвітня декларація про місцеве самоврядування. Європейська хартія про місцеве самоврядування.
28. Типологія регіонів: європейський досвід.
29. Вплив факторів зовнішнього середовища на якість виконання посадових обов'язків державного управління.
30. Пріоритети внутрішньої політики сучасної української держави.
31. Конституційний устрій та складові елементи політичної системи України.
32. Формування правової та соціальної держави в Україні.
33. Взаємодія внутрішньої та зовнішньої політики України на сучасному етапі.
34. Україна в СНД та ГУУАМ.
35. Європейський вибір України.
36. Розвиток співпраці України з Європейським Союзом.
37. Україна в Парламентській Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ).
38. Україна та регіональна інтеграція в Центральній та Південно-Східній Європі.
39. Основні напрями публічного управління та адміністрування в Україні.
40. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.
41. Предметна сфера публічного адміністрування.
42. Співвідношення управління та адміністрування.
43. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.
44. Джерела ідей управління суспільством і країною.
45. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.
46. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади.
47. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища.

48. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування.
49. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси.
50. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.
51. Публічне управління та становлення ринкової економіки.
52. Можливості саморегуляції публічного адміністрування в Україні.
53. Становлення політичних партій в Україні.
54. Основні напрями диференціації політичних партій в Україні.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Афанасьєв М. В. Інноваційні процеси в системі державного управління і місцевого самоврядування : наукове видання / М. В. Афанасьєв, Л. Г. Шемаєва [та ін.] ; за заг. ред. М. В. Афанасьєва. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2016. 212 с.
2. Бакуменко В. Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління : [навч. посіб.] / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. – К. : Міленіум, 2015. – 256 с.
3. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики : [монографія] / В. Д. Бакуменко. – К. : Вид-во УАДУ, 2015. – 328 с.
4. Державне управління і менеджмент : навч. посіб. у таблицях і схемах / [Г. С. Одінцова, Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов та ін. ; за заг. ред. д.е.н., проф. Г. С. Одінцової]. – Х. : ХарПІ УАДУ, 2017. – С. 12,13.
5. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. Акад. держ.упр. при Президентові України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. Г. Методологія державного управління: Ю.П. Сурмін (співголова), П.І.Надолішній (співголова) та ін. – К.: НАДУ, 2018. - С. 362.

6. Публічне адміністрування : навчальний посібник / О.М. Ястремська, Л.О. Мажник. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 132 с.
7. Самофалова Т.О. Соціальна відповідальність суб'єктів соціально-економічної системи в Україні : навч. посіб. / Т. О. Самофалова. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2016. – 324 с.
8. Сурмін Ю.П. Методологія галузі науки «Державне управління»: монографія / Ю.П. Сурмін. – К: НАДУ, 2015. – 372 с.

Додаткова

9. Дзюндзюк В.Б. Публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / В.Б. Дзюндзюк [та ін.]– Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр» 2017. – 306 с.
10. Іванова Т.В. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу : навч. посібник / Т.В. Іванова [та ін.] - К. : НАДУ, 2015. – 628 с.
11. Іванова Т.В. Державна політика / Іванова Т.В. [та ін.] - К. : НАДУ, 2014. – 448 с.
12. Іванова Т.В. Публічне управління сільськими територіями України: навч. посібник / Іванова Т.В. [та ін.] - Київ: Фенікс, 2016. - 336 с.
13. Іванова Т.В. Шляхи формування та розвитку самодостатніх суб'єктів муніципального руху: європейські виміри та орієнтири: монографія / Т.В. Іванова [та ін.] - Миколаїв: Ємельянова Т.В., 2013. – 352 с.
14. Іванова Т.В. Управління підприємством на регіональному рівні / Т.В. Іванова Науковий вісник Академії муніципального управління: Збірник наукових праць Серія «Економіка» випуск 8/2010 – К.: Академія муніципального управління, ВПЦ АМУ. – 2015. - С. 42-47.
15. Іванова Т.В. Державне управління сталим екологічним розвитком України та її регіонів в системі раціонального природокористування: теорія, методологія, перспективні напрями: Монографія/ Т.В. Іванова - К.: ВПЦ АМУ, 2017. – 405 с.
16. Іванова Т.В. Управління розвитком міста: навчальний посібник. / Т.В. Іванова [та ін.] - К.: Вид-во НАДУ, 2016.–389 с.

17. Кузнецов А. Концептуальні підходи до формування понятійного апарату в сфері публічного управління / А. Кузнецов // Понятійно- категоріальний апарат публічного управління. – К. : НАДУ, 2010. – С. 38–43.
18. Чиркин В.Е. Публичноеуправление: учебник / В.Е. Чиркин. – М.: Юрист, 2004. – 475 с.
19. Гавкалова Н.Л. Публічне адміністрування : практ. завд. до самост. роб./ Н.Л. Гавкалова, А.С. Золенко. – Х. : Вид. Харків. нац. екон. ун-туім.С. Кузнеця, 2014. – 24с.
20. Марушевський Л. Ситуаційні завдання щодо складання ділових документів [Електронний ресурс] — Систем. Вимоги : Pentium-266 ; 32 MbRAM;Windows 98/2000/NT/XP.—Web : www.kds.org.ua/article/situatsijnizavdannya.
21. .Мальшева М.А. Теория и механизмы современного государственного управления : задан. для самост. раб. студ. / М.А. Мальшева. – СПб. : Отдел оперативной полиграфии НИУ ВШЭ, 2012. – 204с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

22. <http://europa.eu/> - (сайт представлений мовами країн-членів ЄС) Портал Європейського Союзу
23. Тимцуник В.І. Публічне адміністрування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. освіти / В.І. Тимцуник // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5118174/page:33/>.
24. Федорчак О. Класифікація механізмів державного управління / О.Федорчак // Демократичне врядування. - 2008. - № 1. - Електронне наукове фахове видання. - Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/ejournals/DeVr/2008-01/O_Fedorchak.pdf.
25. NPAGlossary [ElectronicResource] / UnitedNationsPublicAdministrationNetwork. — URL :

<http://www.unpan.org/Directories/UNPAGlossary/tabid/928/language/enUS/Default.aspx>.

26. Білозерська Т. О. Реформування публічної адміністрації в Україні як крок до європейської інтеграції [Електронний ресурс] / Т. О. Білозерська //Форум права. – 2007. – № 2. – С. 11–19. – Режим доступу :<http://www.nbuu.gov.ua/ejournals/FP/2007-2/07btodei.pdf>
27. Любохинець Л. С. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування [Електронний ресурс] / Л. С. Любохинець, А. В. Мейш. – Режим доступу : http://dn.tup.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k1201&T=01&lng=1&st.
28. Словник з державного управління [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://subject.com.ua/political/governance/157.htm>